

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 4

88. ÅRGANG

28. FEBRUAR

1976

Vold og urettferdighet – og en ung norsk katolikks reaksjon

(Side 54)

En katolsk mening om saken

Brev fra en ung katolikk

Et blikk litt rundt omkring oss i dag — gjør en nesten motløs, motløs i fortvilelse over all urettferdighet, dels i vårt eget land, men spesielt i de underkuede land — i den tredje og fjerde verden hvor sult og undertrykkelse er dagligdagse ting og hvor en liten privilegert klasse sitter med hele «kaka».

Vårt kanskje aller største problem i dag er *VOLD*, som vi møter nær sagt overalt — og historien har inn-til nå vist at vold alltid avler vold. I et underutviklet land reiser en minoritet seg av utålmodighet i et voldelig opprør — så svarer de styrende med å gå til vold igjen for å skape ro og orden som de kaller det og slik fortsetter det i en evigvarende pendel eller som Camara uttrykte — det er voldens spiral.

Mange med meg har stilt spørsmålet: Hvor vil det ende? En ting er i hvert fall sikkert — denne spiral er det vanskelig å bryte! Kan vi i noe tilfelle forsvare bruk av vold? Kirken har lenge — jeg hadde nær sagt for lenge anerkjent bruk av vold som middel til å forsvare seg. Mitt svar er nærmest et rent *nei!*

Det er nødvendig å sperre øynene opp — det hjelper ikke bare å skimte litt og dernest lukke dem — altfor lenge har vi vært både døve og blinde overfor verdens urettferdighet. Det er for lett bare å sitte ved de rikes bord, klappe seg megetsigende på magen, være litt sofaradikal (det er jo så populært), synes litt synd på våre medmennesker og sultne brødre, mens vi stapper i oss mat og sliter med fedmeproblemer. Norge er jo flinke til å gi, sier du — nåja — å gi

av overflod er ikke offer — jeg tror vi mangler *VILJEN!*

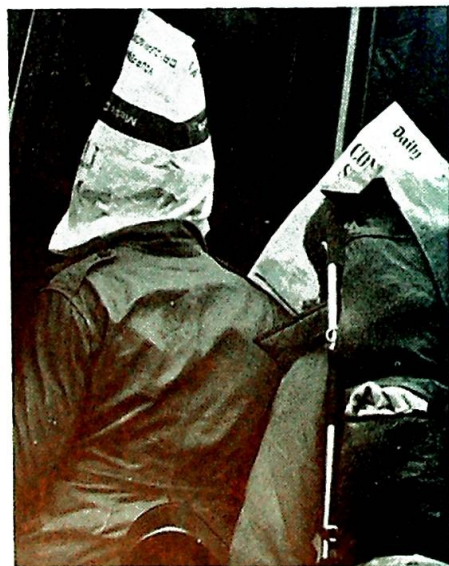
Det er en uhyggelig absurditet at vi gir mer til godteriforretningene en vi gir til verdens sultende. Flinke til å gi?

Ennå i dag skriker atskillige om at vi for enhver pris må øke vårt militærbudsjett — oppruste. Freden i seg selv er ikke mye verdt når den i sin helhet hviler på en terrorbalanse — vi er kommet inn i en ond sirkel — hva ville skje hvis balansen en dag ikke var der? Det ville få uante og lite hyggelige konsekvenser for oss, for kloden! Av og til slår det meg at vi i en eventuell konflikt med den tredje verden (usannsynlig er det ikke) vil stå på «feil» side — på den rike verdens side hvor stormaktene hver for seg selger våpen til den tredje verden — tja, et sted må de jo levere sin overproduksjon! For det er skremmende å vite at 1 av 10 amerikanere arbeider i landets våpenproduserende organer. Jeg fulgte litt med i denne TV-serien om våpenbalanse i verden og betegnende nok var en av USA's største forskerlaboratorier kranst med mottoet: «PEACE IS OUR PROFESSION», mens de produserer våpen som i løpet av minutter kan blåse vår klode i filler, mens de prøveslapp noe «småtteri» over Vietnam — appelsinbomber, napalmbomber, biologiske utslipp og mens de stadig er opptatt av å finne fram til mer effektive, ødeleggende og utslettende våpen. Ikke for det, jeg tror ikke Sovjet er hakket bedre, snarere tvert om! Mitt spørsmål er bare: Finnes det i dag eller en gang i fremtiden noen krig

som vi utfra Kirkens synspunkt kan kalle rettferdig?

Det er langt igjen til vi kan forstå noe av den ånd som Frans av Assisi var beskjelet av: «Herre, gjør meg til et redskap for din fred, hjelp meg å skape kjærlighet der hatet gror, tro hvor der råder tvil og håp der fortvilelse hersker...» Det var ikke et våpenredskap vi skulle være, men et lydig redskap i Guds

Bildet

Vi har valgt dette bildet som en aktuell illustrasjon til det *Knut Ruyter* skriver om: To leiesoldater underveis til Angola for å tjene penger og drepe. På en flyplass i England skjuler de seg for fotografen med plastposer og aviser. Sammenhengen mellom urettferdighet og sult og dagens vold er ting vi må se i øynene.

norsk

ke selvforsynte), og jeg har et håp om at vi en dag vil ha internasjonale handelsavtaler hvor alle kan delta med de samme rettigheter.

Vi må aller først lære å forlate vårt eget EGO — og dets innsnevrede og beskyttede karakter. Vi må ut av skallet for å kunne ta opp i oss noe av den ånd Jesus ga i *Bergprekenen* som i en essens sier at vi skal elske vår neste. Det er sterke krav! NESTE-KJÆRLIGHET — hvor mange ganger det enn er sagt, er egentlig (eller burde være det) vår eneste dyd. Ved St. Peters port blir vi ikke spurt om hvor ofte vi gikk i kirken eller om hvor ofte vi pleiet vår kristne fariseisme — men vi blir spurt — hva gjorde du for din NESTE?

Jeg er lykkelig over at det finnes en rekke av moder Teresas søstre og brødre i denne vår verden, at det finnes en Camara (en Kirkens mann som virkelig står på den side hvor vi alle burde høre hjemme — i identifisering med de fattige). Hver og en av disse mine minste, han er min bror! En Gandhi, en Martin Luther King, en Camara har vist betydningen av å våge å satse på noe annet enn vold, nemlig IKKE-VOLD!

«Jeg var sulten men dere ga meg ingenting å spise, jeg var tørst men dere ga meg ikke å drikke; jeg var hjemløs, men dere tok dere ikke av meg, jeg var naken, men dere ga meg ikke klær, jeg var syk og jeg var i fengsel, men dere kom ikke og så til meg.» Mange spurte når så vi deg slik Herre? Mange burde stillet samme spørsmål i dag for å få samme svar som de fikk for snart to tusen år siden: «Jo, det skal dere vite: At alt hva dere har forsømt å gjøre, selv for den aller ringeste av mine, det har dere forsømt å gjøre for meg.»

Når så vi våre medmennesker sultne, medtatte, slitne, tørste, nakne, undertrykte, redde, ulykkelige, nedbrutte, mismodige, fornedret, rundjult, ertet, utnyttet?

Hvor var VI, hvor er VI?

Ta ditt kors opp og følg i glede Ham som viste oss veien, sannheten og livet.

Jeg har egentlig bare et ankepunkt mot vår skrivekløe, det blir for mye PRAT — og denne lille artikkel føyer seg sannsynligvis inn i samme rekke, for dernest å forsvinne i glemselens dal.

Jeg ville egentlig bare si: GJØR NOE!

KNUT RUYTER

Vil
De
høre
en
katolsk
mening?

Så les
St. Olav
hver
14. dag

hånd i ønske om å utbre Hans rike, også her på jorden. Fins det ennå håp om dette? JA — jeg ville velge å svare et helhjertet — Ja.

På lang sikt tror jeg ikke det er nødvendig å ha voldelige forsvar. Det er imidlertid en del forutsetninger som må oppfylles — så som at vi fullt ut har troen på at mennesket i seg selv er godt — skapt i Guds bilde. Og at vi vil innse at den vei vi møysommelig stabber fremover på ikke fører til fred, men i sin ytterste konsekvens til utslettelse.

Det er vel dessverre et faktum at den tekniske utvikling har gått langt fortere enn den etiske og menneskelige utvikling har gjort. Bare denne kjensgjerning burde medført at det ringte en bjelle, et varsel og for enkelte har dette varsel for lengst ringt — for ti-år siden, men det er unektelig litt vemodig å se at det er så få...

Jeg har imidlertid troen på at det kommer — ved simpelthen å øve press slik at alle kan forstå at fred og harmoni bare kan eksistere når rettferdighet råder.

Atskillig kan og må gjøres i de underutviklede land — på det sosiale, det økonomiske, det kulturelle og det politiske område, men det er også mye vi kan gjøre ved å starte en omstrukturering av den verdensomspennende handel, ved å gi de land som er dårligere stilt en oss de samme rettigheter og handelspolitiske muligheter som vi selv har. Det er nødvendig å komme bort fra vår utnyttning av de fattige lands ressurser. De fleste land er avhengig av en viss internasjonal handel (vi er heller ik-

Side 60 i dag:

FASTETID -

Rapport

fra

den

nordiske

bispe-

konferansen

Oversikt over Fasteaksjonene 1968-75

1968	Innsamlet i Norge	kr. 57 613,21			Ialt i Norden	kr. 271 688,10
1969	—»—	» 56 665,69	—»—	»	»	369 147,57
1970	—»—	» 54 240,57	—»—	»	»	282 080,18
1971	—»—	» 54 310,15	—»—	»	»	260 407,00
1972	—»—	» 66 341,48	—»—	»	»	334 189,67
1973	—»—	» 45 170,78	—»—	»	»	276 000,00
1974	—»—	» 121 583,00	—»—	»	»	476 589,00
1975	—»—	» 87 673,10	—»—	»	»	446 935,10
Innsamlet i Norge 1968-75			kr. 543 597,98	I Norden		kr. 2 717 036,62

REDAKSJONELT

INGEN

MORGENBLADET

Morgenbladet er et enestående fenomen i norsk presse, og vi håper vel alle at det ikke skal skje noen forandring i bladets status, men i avisen for 10. februar har nyhetsredaktør Christian Borch demonstrert Morgenbladets egenhet på en måte som får det til å kvekke i en. I en artikkel om kjernekraftproblemene innleder han slik: «For folk flest har ekspertenes debatt om kjernekraft hatt omtrent samme virkning som en katolsk messe: Man gripes av stemningen, men skjønner ikke et kvidder.»

Er det virkelig mulig at en mann i 1976, om han forvillet seg inn i en katolsk kirke, ikke forstår et kvidder av prestens norske tale? Er det oversetterne av messetekstene som har sviktet, eller er det Morgenbladets medarbeider som fremdeels lever i fortiden på det feltet også?

PER BANG

Påskeleir på Mariaholm

12.—18. april for årets konfirmanter.

Ledere: Rudi Kessels, Gunnar Markussen, Kristin Hamre, Michaela Avlund, Kristin Markussen, Manuepillai, Ase Nordgård, Andreas Føllesdal.

Tema: «JEG TROR — tror jeg?»

Pris kr. 240,- (giro-nr. 2 01 34 15)

PÅMELDINGSFRIST 25 MARS

(se neste side)

Anvendt i Caritas Norges regi, hvorav de 3 første prosjekter i samarbeid med NORAD (Direktoratet for Utviklingshjelp):

Prosjekt 01 Nsambya Sykepleierskole, Uganda	kr. 1 062 000,00
Prosjekt 02 Kamuli Malnutrition Unit, Uganda	> 456 000,00
Prosjekt 04 NGELANI Landbruksskole, Kenya	> 294 454,00
Prosjekt 05 Kituro Pilot Scheme, Kenya	> 144 200,00
Tørkerammede barn i Afrika 1974	> 121 583,00
Ambulanse og reparasjon Makunka Hospital, Zambia	> 62 300,00

Tilsammen kr. 2 140 537,00

En
klovn

På denne siden har vi en nyhet fra London: Det har kommet en ny erkebiskop i Westminster, en munk. Bare det er overraskende.

En helt annen og mer spesiell norsk detalj er vel dette: Den nye erkebiskop Hume har engang i en sommeruke vikariert for pastor Høgh i Lillestrøm.

Det gikk slik for seg, sies det:

Hume var i Norge for å besøke sin søster som er gift her i landet og den gang bodde i nærheten av Lillestrøm. Pastor Høgh hørte om den engelske gjesten og spurte ham om han ville vikariere som sogneprest noen dager i ferietiden.

Det gjorde pater Hume. Merkeligere er ikke denne detaljen for så vidt. Men det er kanskje første gang en erkebiskop av Westminster har sittet som prest på Lillestrøm, er det ikke det?

KOLLISJON

Det er to ting denne gang som man skulle tro kolliderte i våre spalter: Stoffet om Fasteaksjonen i år og det «brev fra en ung norsk katolikk» som vi gjengir på foregående side. Den unges utålmodighet og fortvilelse demper fort en mulig selv-god stolthet over at vi de siste årene har klart slike løft som statistikken over fasteaksjonene forteller om. Urettfærdigheten på det store plan mot de fattige nasjoner og bruken av vold er en del av det bildet vår unge venn møter. Dette at vi gir litt penger i fastebøssene fritar oss så sannelig ikke fra det endelige ansvar vi drar på. Men:

Den unge Knut Ruyters brev er et ærlig utbrudd og har en appell til oss som er eldre. Vi må forsøke å lytte til det han sier, det er det første. Lytt, vær ikke nødvendigvis enig i alt han sier, men lytt. For det annet må vi fortsette med vår fasteinnsats — det blir av og til det eneste praktiske vi får gjort i disse spørsmål. Og derfor teller kronene, ikke bare for de fjerne steder som trenger og får hjelp, men også for oss.

Statistikken over de resultater som hittil er oppnådd er tegn på at noe

tross alt blir gjort. Og at vi er med på det.

Og derfor kolliderer etter min mening ikke de to tingene, de utfyller hverandre på en spennende måte. I det vi begynner på en ny fasteaksjon, minner «brevet» oss om hvor store og farlige problemene rundt nød og fattigdom har blitt — fra underernæring og sult til volden i de rike landene. Dette henger jo sammen, det er det skremmende som vi må se i øynene.

Å. R.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 60,— PR. ÅR

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag
enten på (02) 20 72 26 eller på
(02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5,
Oslo 1.

Paven har utnevnt den 53 år gamle benedikterabbeden Basil Hume til ny erkebiskop i Westminster og den øverste leder for katolikkene i England og Wales. Hume har vært abbed i Ampelforth.

Samtidig er den 56 år gamle biskop Derek Worlock blitt erkebiskop i Liverpool.

Caritas-leder Harald Taxt:

De sultne er v ansvar

BLANT DE MANGE SOM SULTER glemmes ikke så lett barna med de oppblåste mager, fyrstikkben og de store, bedende øyne. De skal heller ikke glemmes lett. De skal slett ikke glemmes når vi, mette og sikre på morgendagens velferd, går inn for å fornekte oss noe i den hellige fastetid.

Blir dette bildet borte for oss, så må vi spørre oss selv om vi har isolert oss fra resten av verden — om vi, som strutsen, stikker hodet i sanden og tror oss fri fra elendigheten. For: Uansett hvordan vi snur og vender på det — de sultne er vårt ansvar. Vi som er mette må innse at vi er i stort mindretall og der finnes mennesker som mener at vi er mette fordi andre sulter.

Sult, undernæring og feilernæring hører til dagens orden i de fleste u-landene. Det er en verden vi vanskelig kan tenke oss inn i. Svært få av oss, om noen, har vel opplevet kronisk sult eller feilernæring. Ingen av oss aner hva det vil si alltid å ha for lite, aldri å ha skikkelig mat.

Når vi her snakker om feilernæring, så menes først og fremst for lite mat og mangel på visse næringsstoffer, altså for lite kalorier og for lite proteiner. Oppmerksomheten har særlig vært vendt mot proteinmangelen, både fordi proteinrik mat er kostbar og fordi proteinmangel i den kritiske vekstperioden får de mest skjebnesvangre følger for så vel fysisk som mental utvikling.

årt

En av de mest kjente ernæringsforskere, meksikaneren Joaquin Cravioto, har gjennom sine årelange, systematiske studier kommet frem til at en akutt forverring av ernærings-situasjonen for barn i den mest sårbare perioden (d.v.s. under 2 år) og som fra før lider av kronisk feilernæring — på 14 dager kan føre til uopprettelige skader, også for den mentale utvikling.

En slik kronisk feilernæring er i mange u-land det normale. Slike barn har en meget lav motstandskraft og tåler dårlig en ekstra belastning som for eksempel en akutt forverring av ernærings-situasjonen eller vanlige barnesykdommer. Svært ofte overlever ikke barna en slik sykdom. Dette kommer til uttrykk i den enorme barnedødeligheten i denne aldersgruppen. Det er vanlig at mellom en tredjedel og halvparten av barna dør før fylte 5 år.

Småbarna i u-landene er ustanselig utsatt for slike kriser som når som helst kan vippe dem av pinnen. Dette har ført til at man av og til taler om årsklasser av *overlevende* — barn som har unngått døden men som likevel er blitt hemmet, både i sin fysiske og mentale utvikling. Dette kan de aldri ta igjen selv om forholdene bedrer seg. Det kan få enhver til å grøsse å tenke på alle de menneskelige evner og anlegg som på denne måten går tapt — lys som blir slukket og lys som aldri blir tent.

Caritas samarbeider i år med Catholic Relief Services (CRS) som har

barneprogrammer mot sult og feilernæring i 56 u-land. Etter anbefaling fra CRS vil Caritas i de nordiske land støtte et barneprogram i Øvre Volta, Vest-Afrika, med US \$ 50 000,—, eller ca. kr. 275 000,—. Det viktige ved CRS's barneprogram er at ikke bare får barna mat og riktig mat, men at mødrene får opplæring i å bruke de riktige ernæringsmidlene blant de som kan skaffes lokalt.

Som regel gir fasteaksjonene i Norden mer enn kr. 275 000,—. Ifjor kom beløpet opp i vel 400 000,—.

Med midlene fra Fasteaksjonen 1971 bygget vi en landbruksskole i

Ngelani, Kenya. Den har fungert noenlunde tilfredsstillende. For å bli mere effektiv trenger skolen imidlertid en utvidelse som Nordens Caritasorganisasjoner vil finansiere, forhåpentlig sammen med Norsk Utviklingshjelp (NORAD). Enhver vil forstå at produksjon av mat er det aller viktigste for u-landene og at all annen utvikling avhenger av denne.

Vi håper med dette å ha gitt våre nordiske katolikker en verdig oppgave å faste for — en virkelig mening med fasten.

HARALD TAXT
Caritasleder.

Den nordiske bispekonferansen støtter Moder Theresas kandidatur til Fredsprisen

Den nordiske bispekonferanse kom sammen i uken 1.—8. februar i det Katolske Akademi i Hamburg med bispedømmet Osnabrück og byen Hamburgs katolikker som vertskap. Foranledningen var feiringen av St. Ansgars-uken som i Hamburg har en lang tradisjon, da det jo var just denne by Ansgar ble biskop for etter tilbakevendelsen fra den nordiske misjonsmark. Man feiret i år 1111-årsdagen for hans død.

De syv nordiske biskoper koncelebrerte høymessen sammen med den Apostoliske Delegat, erkebiskop Zabkar og med den nyvigslende biskop Hubertus Brandenburg søndag 1. februar i Hamburgs fullt besatte hovedkirke. Påfølgende søndag celebrerte de nordiske biskoper messen i forskjellige hamburgske kirker, som er faddermenigheter for skandinaviske sogn. Biskop Gran feiret således messen lørdag aften i St. Olav Kirke (adoptiv-sogn: Asker og Bærum menighet) og søndag i Maria-kirken i Bergedorf (St. Hallvard, Oslo).

I ukens løp ble der avholdt forskjellige tilstelninger som noen eller samtlige biskoper deltok i. Spesielt må nevnes den årvisse økumeniske Ansgarvesper i St. Petri (evangeliske) Kirke der en rekke kirkesamfunn deltok godt støttet av tre forskjellige kirkekor, hvorav det russiske vel gjorde det største inntrykk. En utfart til benediktinerabbediet Nütschau i Nord-Slesvig med sine særskilt skandinaviske kontakter inngikk også i programmet.

Ved konferansens åpning deltok også den Apostoliske Delegat. Ellers var sognepresten ved St. Ansgar Kirke i København, pastor Ib Andersen, innbudt som teolog og medarbeider i forbindelse med behandlingen av møtets hoved-emne: «De fraskiltes og gjengiftes problem».

Alle som har fulgt litt med i bispekonferansens møter de senere år, vet at spørsmålet om en eventuell opptagelse i Kirkens fulle medlemskap og/eller adgang til den hellige kommunion av katolikker som lever i et kirkelig ugyldig ekteskap har vært behandlet en rekke ganger. Problematikken ligger for så vidt «i luften», idet den opptar bispekonferanser over hele den vestlige verden. Etter endt konsultasjon med de respektive presteråd kunne Bispekonferansen denne gang utforme et (foreløbig) pastoralt rundskriv til presteskaper i våre nordiske land der informasjon, orientering og råd blir gitt til intern hjelp

for sjelesørgerne som til stadighet står overfor kompliserte tilfeller av denne art. Retningslinjer i egentlig forstand synes det ikke å være mulig å gi, i all fall ikke for nærværende. Bispekonferansens dokument er i første omgang forelagt Rom sammen med et par spørsmål av prinsipiell betydning til Kongregasjon for Troslæren.

Det vil føre for langt å nevne alle de punkter som stod på dagsordenen. En rekke av disse gir seg selv: romerske dokumenter innløpt siden siste møte, referater fra forskjellige kommisjoner (f. eks. Nordisk Katolsk Utviklingshjelp = fasteaksjonene; kommisjonen for innvandrerspørsmål o.s.v.), brev og henvendelser fra innenfor og utenfor Norden m.m.

Særlig nevnt skal imidlertid være følgende: Konferansens annet hovedemne var en analyse av våre katolske søstres situasjon og fremtidsutsikter i Norden. Denne redegjørelse som for ca. to år siden var blitt ønsket av Rom, er blitt bygget opp på basis av forskjellige sosiologiske studier foretatt av eksperter i våre nordiske land. Den utgjør interessant lesning også for ikke-eksperter og vil derfor bli oversatt og formidlet i våre bispedømmer.

Det meste av en dag var avsatt til drøftinger med representanter for St. Bonifatiuswerk i Paderhorn om forbedring av prestelønningene i de nordiske land.

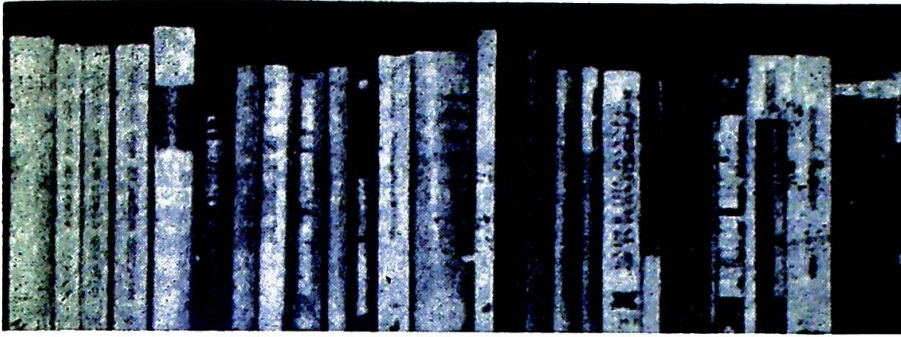
Bispekonferansen skrev et brev til Det Norske Stortings Nobelkomité der det støttet sterkt opp under Moder Theresas kandidatur til fredsprisen for 1976.

Biskopene møtte styret i St. Ansgarwerk Osnabrück med biskop Wittler i spissen til drøfting av de studietilbud som i de senere år har vært gitt våre prester og søstre i form av teologiske seminarer, samt andre hjelpetiltak til beste for vår nordiske diaspora.

Noen overskuddsbeløp fra de nordiske fasteaksjoner ble besluttet fordelt på mindre prosjekter av samme art som dem vi vanligvis yder hjelp.

Det ble besluttet oppnevnt en kroatisk prest som tilsynsmann for de øvrige kroatisk-sjelesørgere i Norden (Pater Franjo Prsteč som virker i Sverige.)

Bispekonferansen tok til etterretning at en ordinær Bispesynode vil finne sted i Rom høsten 1977 og at denne vil ha som tema: «Katekesen, særlig for barn og ungdom». Det ble besluttet å innby til samarbeid, hovedsaklig via våre kateketsentraler, alle dem som arbeider aktivt med

BOKHYLLEN

K. G. J.:

ØKUMENISK BRAGD

Når man får «En ny bok om troen» i hendene, en fremstilling av «den fælles kristne tro» skrevet av protestantiske og katolske teologer i fellesskap, tenker man vilkårlig: «Hvor lang tid vil det vare, før noe slikt blir mulig her hos oss?» Den årlige bønneuke for kristen enhet er ikke fjern, og man minnes med en viss oppgitthet at enkelte grupper av protestantiske kristne fremdeles fant det riktigst (tryggest?) å holde sin egen bønneuke — uten katolikkene, og at et par biskoper i Den norske kirke foretrakk å holde seg på avstand fra det hele. Slike mennesker finnes kanskje også i Tyskland, der «En ny bok om troen» først utkom, men i et land hvor protestanter og katolikker utgjør omtrent like store grupper, blir man på en helt annen måte nødt til å samarbeide. Ingen av partene har råd til å late som den annen ikke eksisterer.

Under slike forhold oppdager man lettere alt man har felles, trass i det som har skilt kirkesamfunnene de siste århundrene, og trass i det som fremdeles skiller dem. Det var derfor ikke så rart at den tanken våknet at man skulle lage en bok sammen for å gjøre rede for denne felles trossarv. Det var i grunnen rarere at tanken ble til virkelighet — og det bare fire år etter det første forberedende møte i 1969. Boken ble snart oversatt til engelsk og nå også til dansk.

De som står bak boken er klar over det halsbrekkende i sitt foretagende. De er også klar over at mange vil stille seg tvilende til en slik bok, og det av flere grunner: Samtalen mellom katolske og protestantiske teologer har ikke vart så mange år, og det har vært umulig på denne korte tiden virkelig å gjennomarbeide alle vanskelige spørsmål. De risikerer derfor å gå for lett hen over dem for å demonstrere en enighet som det i virkeligheten ikke er dekning for. Dessuten er det ikke lenger tilstrekke-

lig å sammenligne forskjellene og trekke frem det som er felles. Man må nå frem til å gi en felles fremstilling av evangeliet, men det forutsetter et dypere fellesskap enn det man har i dag. Ville det ikke vært bedre å vente på en modningsprosess, der det som er felles i tanke og uttrykksmåte kunne vokse seg sterkere?

Overfor dette erklærer forlegger, utgiver, forfattere og redaktører at de «på tross af disse indvendinger, ja, til dels netop på grund af disse indvendinger, er nået til den overbevisning, at man burde vove forsoget.» Og hvorfor? «Det er for vigtig en sag, til at den blot kan udsættes. Den økumeniske bevægelse kan ikke blive ved med at nøjes med praktisk samarbejde. Den tro og det håb der knytter os sammen og tvinger os til at handle i fællesskab, må også formuleres og udtales. Hvis det felles fundament bestandigt holdes udenfor på grund af de endnu bestående forskelle, man ikke har kunnet skaffe af vejen, så bliver det let til et tavnst samarbejde, hvor det ikke kan aflægges noget vidnesbyrd om det fælles håb. Det viser seg desuden tydeligere og tydeligere, at det gamle mundheld «læren adskiller, men arbejdet forener» ikke gælder uden videre. Netop dér hvor kristne tager politiske eller sociale opgaver op, møder man i vore dage måske de voldsomste modsætninger. Kun den enighed om evangeliet, der stadig på ny nås frem til, formår i disse konflikter at holde dem sammen i et fællesskab.»

Forfatterens mål er altså et felles vitnesbyrd om troen — uten å understå de forskjeller som fremdeles eksisterer. Det lyder som en selvfølgelighet, men har nok ikke vært så lett i praksis. Man løste problemet ved å gå ut fra det man kunne samles om, det som binder kirkene sammen: den bibelske tro og alt som henger direkte sammen med den. Naturligvis kan man heller ikke her unngå å komme inn på områder der meningene er delt. Det er nok å nevne stikkordene kirke, embete, sakramenter. Men i bokens fire første deler: «Spørsmålet om Gud», «Gud i Jesus Kristus», «Det nye menneske», «Tro og verden» — legger man vekten på det begge kirker kan stå inne for. I siste del — «Åbne spørsmål kirkerne imellem» — blir så stridsspørsmålene tatt opp igjen, utdypet og behandlet mer inngående. Slik håper man å få uttrykt at det

(Forts. neste side)

denne viktige problemtikk for derved å kunne yte et konkret nordisk-katolsk bidrag når så langt kommer. Biskop Verschuren ble valgt til å representere bispekonferansen under Synoden.

Da samtlige nordiske biskoper plikter å avlegge et «ad limina» besøk hos Paven i 1977, ble det fattet et prinsippvedtak om å forsøke å realisere dette innenfor rammen av én uke og å holde bispekonferansen i forbindelse dermed. Spørsmålet avhenger av om Paven kan avse tid til syv nordiske audienser i løpet av én uke.

Neste konferanse er berammet til 6.—12. september i år.

*

BOKHYLLEN

(Forts. fra forrige side.)

som forener tross alt er viktigere enn det som skiller.

Arbeidet med boken ble delt mellom omtrent like mange katolske og protestantiske teologer. Hvert kapitel er skrevet av enten en protestantisk eller en katolsk teolog, og manuskriptet er blitt gjennomsett og godkjent av en teolog fra den annen leir — etter prinsippet: «Er jeg stadig katolikk eller protestant når jeg samtykker i denne tekst?»

De fleste av de bortimot 40 teologer som har laget denne boken, er tyskere, og vi finner mange kjente navn, som Heinrich Fries, Alois Grillmeier, René Laurentin, Wolfgang Trilling på den katolske fløy, og på den protestantiske André Dumas, Wolfhart Pannenberg, Lukas Vischer og Claus Westermann.

Det er et ærgjerrig mål de har satt seg: å gi en oversikt over den kristne tro for «alle der interesserer seg for teologiske problemer, og som har lyst til at delagtiggøres i moderne teologisk tenkning.» Selv om man bevisst har unngått teologiske faguttrykk og rent vitenskapelige diskusjoner om enkeltspørsmål, så er forfatterne klar over at «En ny bog om troen» ikke kan rose seg av å være «teologi for alle». Boken egner seg hverken til senge- eller sofalektüre, men krever våken innsats for å gi noe utbytte. Da er det imidlertid en meget interessant bok som stimulerer til nytenkning, dersom man har en viss teologisk bakgrunn eller arbeider med den under kyndig veiledning. Ellers kan det være fare for at boken snarere vil virke forvirrende enn opplysende. På sine knapt syv hundre sider tar den opp så mange problemer at det har vært umulig for forfatterne å gå til bunns i dem alle. Selve den synsvinkel som anlegges — «Gud i historien» — kan også skape vanskeligheter for dem som ikke er vant til den og noen vil muligens finne at boken reiser like mange spørsmål som den besvarer. Men for ordens skyld kan det opplyses at den katolske utgiver har fått Kirkens tillatelse til å trykke verket.

Johannes Feiner og Lukas Vischer (utgivere).

EN NY BOG OM TROEN

Niels Steensens Forlag/Kateketcentralen.

BLIR ENHVER SALIG I SIN TRO?

Dansken Sven Damsholt har utgitt et lite hefte med tittelen «Kristus er mere end kristendom». Han er slått av de orientalske religioners fremmarsj på gammelt kristent område, noe som gir seg uttrykk i en stadig økende interesse for meditasjon, yoga og Zen. De kristne konfesjoner synes å danne felles front mot dette, mener han, mens det blir stadig mer vanlig at alminnelige mennesker stiller seg spørsmål som disse: «Er det ikke i grunnen den samme Gud vi alle tilber — bare under forskjellig navn?» «Når alt kommer til alt, er der vel kun to religioner: Guds religion, hvor man forsøker at hjelpe sine medmennesker, og den ondes, hvor man udnytter dem.» Forfatteren undres på om ikke slike funderinger er tegn på at tiden for den universelle religion er inne.

Sven Damsholt hevder videre at alle religioner har en felles åndelig kjerne, foreningen med Gud. Religionene bruker forskjellige veier for å nå frem til denne forening, og derfor er de ulike i det ytre. Og denne tro på religionens felles kjerne er han kommet til, sier han — ikke ved å bortforklare Kristi enestående betydning, men tvert imot ved å fordype seg i den. «Som den overalt virkende og frelsende Guds Søn — Kristus — har han i årtusinder før der var noget der hed kristendom, ført mennesker til Faderen — gjennom vedanta, taoismen, hinduismen, buddhismen og mosaismen.»

Sven Damsholt påberoper seg som støtte for sin oppfatning urkirkens tro, prologen til Johannesevangeliet og Augustin.

Det er og blir noe utilfredsstilende over Sven Damholts tanker, enda så fromme og gode og til dels riktige de er. Vi kristne kan så visst trenge å bli mer klar over de religiøse og menneskelige verdier i andre religioner. Visst kan man trenge en

samvittighetsransakelse når det gjelder åndelig og kulturelt hovmod. Visst kan vi trenge å gå dypere i vår tro, og det er sant at toleransen blir større, jo dypere vår tro er. Vår kristentro burde også bære mer frukt. Men det er etter min mening å drive godheten vel langt å sidestille religionene slik Sven Damsholt gjør, og erklære at «Atman, Tao og Verdenssjælen og Buddhabevistheden er én og samme som den himmelske Kristus.» Kirkens offisielle lære er det iallfall ikke. Det annet Vatikankonsil sier i sin erklæring om de ikke-kristne religioner: «Den katolske kirke forkaster intet av det som er sant og hellig i disse religioner. Med oppriktig aktelse betrakter den disse handle- og levemåter, disse regler og læresetninger. . . som ikke sjelden reflekterer en stråle av den Sannhet som opplyser verden. Men den forkynner også, og den skal bestandig forkynne Kristus, som er «veien, sannheten og livet.»

Siden dette med en «universell religion» tydeligvis er noe som ligger i luften nettopp i dag, slår jeg opp i «En ny bog om troen» for å se hva det sies der. Med utgangspunkt i en gammel Kristushymne som Paulus siterer i brevet til Kolosserne (1, 15-20), uttaler man seg klart i Konsilets ånd: «Kristus er det eneste "billede" af Gud. Ved siden af Kristus er der ingen makt, der kan bestå. Verden er Kristi verden.» Men «teksten taler ikke om at Kristus har to forskjellige tilværelsesformer, en skjult, der hemmeligt dominerer hele verden, og en åbenlys som følge af hans opstandelse. Teksten taler følgelig heller ikke om to slags tro, på den ene side ligesom en ubevidst væren båret af den Kristus, der alltid dominerer verden, og på den anden side den bevidste tro på den opstandne.»

Den kristne misjon er derfor stadig like nødvendig, men den kristnes samtale med ikke-kristne må være båret av erfaringen av det fellesskap mellom dem «som Guds kærlighet stifter: Kristne og ikke-kristne er sammen elsket av Gud, hver i deres egen situasjon. Kristne og ikke-kristne er

Katolikk i dag

Anmeldelse i «Kristelig Dagblad», København

Kan man forestille sig, at en biskob sætter sig sammen med 40 lægfolk og præster og skriver et fælles »hyrdebrev« om »forkyndelsen«? Og at det udsendes med et forord, hvori biskoppen skriver, at han har deltageret på linie med de andre og som rimelig er ikke er enig i alt det, som »hyrdebrevet« indeholder?

Sådan er det faktisk foregået i Norge, hvor biskoppen John Willem Gran fra Oslo katolske bispedømme sammen med repræsentanter fra hvert af kirkens større råd har udarbejdet en lille bog, der nu er udsendt (fra St. Olav Forlag, Oslo) med titlen »Katolikk i Dagens Norge, et brev om forkyndelsen«.

BOGEN RUMMER på sine 114 sider en meget grundig og let læst oversigt over kirkens situation idag

mennesker, der alle er fælles om ikke at «besidde» noget. De disponerer ikke over Gud, og ingen af dem har forpagtet Guds nåde. Men fællesskabet består også i en fælles uvidenhed f. eks. om Guds «plan» med de ikke-kristne.»

Den «naturlige teologis» frelsesvei utelukkes av Kristus-budskapet: Jøden, grekeren og inderen — «de retferdiggøres ikke ved at være grækere, jøder, inder.» Paulus kender ikke til nogen retfærdiggørende tro, der ikke er tro på Kristus. Men denne tro medindebefatter «omvendelsen», og for så vidt forbliver jøden ikke blot jøde, grækeren ikke blot græker, inderen ikke blot inder, når de retfærdiggøres «af troen alene». Samtidig som vi har dette klart for oss, må vi vite at «grænserne mellem dem der hører til Jesus, og dem der ikke hører til ham, slet ikke falder sammen med de «officielle» kirkers grænser».

Så klart, men samtidig så ydmykt og nyansert kan det altså sies — uten subjektive spekulasjoner.

K. G. J.

og dens opgaver og muligheder. Det er faktisk et stykke dygtigt missions-teologi, der her fremlægges med henblik på den katolske kirkes mission i Norge.

Grundlaget for bogen er en erkendelse af, at den katolske kirke i Norge står ved et vendepunkt. Ti lfor ganske nylig har den været et forholdsvis lukket samfund, meget af en ghekkirke og med en særlig og spesiell religiøs atmosfære. Men den har på kort tid gennemgået en hurtig udvikling til en »åben kirke«. Den er blevet åben både i økumenisk forstand og åben overfor samfundets indflydelse på godt og ondt. Også forholdet til den kirkelige autoritet er ændret og det er opstået stærke meningsforskelle i kirken.

Dette stiller kirken overfor nødvendigheden af en radikal nyorientering med hensyn til sin opgave i Norge. og det er denne nyorientering, som her skitseres moderat og sagligt. Der sigtes mod en kirke, der eksisterer mindre ovenfra og udefra og mere indefra og nedefra, en kirke rodfæstet i norsk jord.

SOM SÅDAN ER skriftet en smuk videreførelse af den katolske fornyelse gennem det andet vatikanerkonsil. Og den er helt båret af dens ånd og teologi. Her står romerkirken ikke hovent og selvbevidst overfor de frafaldne, men her står en evangelisk

kirke overfor sin missionsopgave, båret af forvisningen om, at den kan og skal forkynde hele Kristi åbenbaring. Det er dens katolicitet. Det vil den gøre i troskab mod Guds gaver, når den formidler det søgende menneske fylden af Kristi nådegaver og hans sandhedsord. Altsammen citater fra bogen.

Kirkens mission er bygget på dåbens befaling. Alle kristne kan og skal som døpte troende forkynde Kristus. Præsternes ordination betyder i den sammenhæng, at de desuden har fået den særlige opgave at tjene den kirke, der opbygges, sådan at den virkeliggør apostlenes kirke på stedet.

DEN ØKUMENISKE holdning i bogen afspejler de underlige anti-økumeniske forhold fra den norske lutherdoms side, men der svares ikke med aggression overfor denne aggressivitet. Der svares endda med en viss stilfærdig humor: »Det er en holdning som ikke er uden lighedspunkter med vor egen for nogle år tilbage!»

Den katolske kirke er uden al tvivl den kirke, der mest kontant har vist, at den vil og kan gøre bod, at den ikke blot i ord, men i gerning er under stadig reformation. Denne bog er et smukt og bevægende udtryk for denne vilje til reformation.

JOHS. AAGAARD

Den nordiske valfart til Lourdes

26. august til 2. september 1976

8 dages flyrejse med fuld pension

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotel MADONNA . . dkr. 1 880,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D» dkr. 1 250,—
Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Valfartspræst: Pater G. GOMMANS C.M.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK 2900 Hellerup.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		18.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		9.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		11.00	9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		19.00	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.:		18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
Eikeli kirke.		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		9.30	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2		8.45	11.00
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 783		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelses kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Fra katolsk presse

■ Offentliggjørelsen av bind 9 i den serien av dokumenter som omhandler Vatikanets rolle under den annen verdenskrig, vil kunne bety et nytt syn på pave Pius XII's opptreden under nazistenes jødeforfølgelser. Bindet, som er på 700 sider, gjelder året 1943 og tar for seg de mange forsøk som ble gjort fra pave-stolens side på å redde flest mulig. Her finnes blant annet teksten til den protest den pavelige statssekretær, kardinal Luigi Maglione sendte den tyske ambassadør ved Vatikanet på Pius XII's uttrykkelige ønske. Samt ambassadøren, Weiszaekers, svar. Ambassadøren lover å gjøre det han kan for å hjelpe, men foreslår samtidig at protesten ikke blir sendt videre til Berlin fordi han mener at virkningen vil bli akkurat den motsatte. En annen gruppe av disse papirer beretter om hvordan Vatikanet handlet etter å ha fått informasjoner via mgr. Bernardini i Bern. Opplysningene avslørte at man i noen latin-amerikanske konsulater snøt jøder for store pengesummer med løfte om visa. Passene viste seg ofte å være falske. Vatikanet alarmerte de enkelte latin-amerikanske regjeringer om saken.

Boken har også ført til at noen interessante uttalelser av den østerrikske ambassadør, Schwarzenberg, har blitt kjent. Schwarzenberg var i 1943 leder for en avdeling av Røde Kors i Genève. Denne avdeling var særskilt opptatt av mulighetene for å hjelpe konsentrasjonsleir-fan-

gene. Han sier: «Pius XII kunne ikke gjort mer enn det han gjorde. En offentlig fordømmelse av nazistenes forbrytelser ville ha fordoblet forfølgelsene. Røde Kors overveiet også å sende ut en slik fordømmelse, men kom til at det var best å avstå fra uttalelser. Vi mente det var bedre å konsentrere oss om å hjelpe ofrene og å gjøre det vi sto for i praksis enn å snakke offentlig om våre prinsipper.»

Og han tilføyer:

«Jeg er lykkelig idag for at offentlige dokumenter rettferdiggjør pave Pius XII. Hans holdning har vært lite kjent og sterkt misforstått, men han var en mann som uten hvile arbeidet for krigens ofre.»

■ De åtte katolske biskopene i Mozambique har gitt støtte til revolusjonen i deres land. Biskopene mener at deres nye fattigdom kan komme til å bringe dem nærmere de fattige i kampen for håp og frihet. Biskopene sier: «Vi ønsker å vie oss selv til revolusjonen, en revolusjon som radikalt vil omforme samfunnet i Mozambique og skape et fellesskap for alle av god vilje, enten de er troende eller ikke-troende.» (Regjeringen som går inn for en gradvis overgang til en kommuniststat — har stengt alle private skoler, bl. a. nesten 4 000 katolske skoler og har opprettet kollektivfarmer i landbruket.)

«Vi lever i en sekularisert stat hvor Kirken ikke nyder godt av noen privilegier,» understreker biskopene. «At Kirken ikke lenger har noen slik posisjon og makt vil bli beklaget av de som har sett Kirken mer som en organisasjon enn som et uttrykk for Den hellige ånd. Men Gud ble født fattig inn i denne verden, og fattigdom kan bringe oss nærmere de fattige. Vi har tapt de materielle goder som plasserte oss på de rikes

side, nå føler vi at vi fritt kan stille oss blant folket og dele med dem deres kamp for frihet,» heter det.

■ Katolske kirkeledere i Spania har advart utenlandske katolik-

ker mot å delta i pilgrimsferder til Palma de Troya, i nærheten av Sevilla. Byens erkebiskop, kardinal Monreal, sier at en gruppe som ledes av «biskoper» uten gyldig vigsel lokker mange turister til et sted hvor de på-

står at Den hellige jomfru har vist seg.

(De omtalte «biskoper» er fem menn som før jul ble ulovlig viet av erkebiskop Dinh Tuch fra Vietnam. Vatikanet har ekskommunisert de nye biskopene.)

Neste
nummer
kommer
13. mars

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hammer- fest
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Hønefoss
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Tromsø
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Trondheim
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Tyske bøker:

Carretto: Denn du bist mein Vater, kr. 45,—
Rahner, Vorgrimler: Diaconia in Christo, kr. 139,—

Engelske bøker:

Erlich: A Concise history of Israel, kr. 12,60
J. Coventry S.J.: Christian Truth, kr. 25,20
The Psalms, (The Jerusalem Bible), kr. 15,80
Rule for a new Brother, kr. 8,70
Cardinal Suenens: A New Pentecoste?, kr. 43,50
Cardinal Garrone: Poor in Spirit, the Spirit of Jeanne Jugan,
kr. 13,50.
Charles de Foucauld: Silent Pilgrimage to Gud, kr. 14,20
Voillaume: The Need for Contemplation, kr. 10,—
Carretto: In Search of the Beyond, kr. 21,30

Norske og danske bøker:

Helwig: Den Katolske Kirke gjennom århundrene, kr. 30,—
Ramón J. Sènder: Sjelemesse, kr. 34,50
Schutz: Lev dagen i dag med Gud, kr. 6,—
Merton: Jonastegnet, kr. 12,—
Quoist: Bønner fra livet, kr. 7,50

Fra Christophorus:

Recital für Fagott, kr. 40,—
Musik der Renaissance, Liebeslieder, Tänze und Chansons,
kr. 40,—

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 48
Åpent kl. 9—16, lørdager kl. 9—14

STEFAN MURAK:

ER VERDENS HELSE- ORGANISASJON SYK?

I en tale til generalforsamlingen i WHO (Verdens Helseorganisasjon) 20. mai 1975, uttaler den blinde Sir John Wilson, leder for det internasjonale byrået til forebygging av blindhet (International Agency for the Prevention of Blindness, Organisation Mondiale contre la Cécité), at en høyst beskjeden investering ville kunne redde synet for millioner av mennesker. A helbrede trakom, hovedårsaken til blindhet i verden, koster bare 0,50 dollar (ca. kr. 2,50) pr. person. A beskytte øynene til barna som er truet av xeroftalmi, koster ikke mer enn 0,12 dollar (ca. kr. 0,60) årlig pr. barn. I India har 12 000 mennesker med grå stær fått synet igjen til en pris av 5 dollar (kr. 25,—) pr. pasient. Er det ikke skandaløst at en ikke klarer å skaffe til veie det nødvendige beløp for å bekjempe disse sykdommene og redde synet for millioner av mennesker?

Delegatene fra 145 stater lyttet oppmerksomt, uten tvil bedrøvet over ikke å kunne finne de nødvendige pengemidler for å lette disse lidelsene. Men 28. mai vedtok de samme delegatene to resolusjoner med sikte på å gi arabisk og kinesisk status som arbeidsspråk, en beslutning som koster WHO 5 mill. dollar (kr. 25 mill.) pr. år (dokument A 28/50, s. 3). Det er nok til å redde synet for 10 mill. mennesker som er rammet av trakom. . . . Det ser nesten ut som om vi er tilskuere til en tryllekunstneroppvisning. Vil du sørge for folkenes velferd? Penger er ikke å se. Vil du betale for tolker, oversettere og tonnevis av papir? Hokus pokus, da ser du

BERGEN	
1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN	
HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstysforretning TORNØEGARDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Tlf. 99 016 Bergen Solheimgt. 25
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
 Eches Fårhandel NYGARDSGT. 19	 FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET VESTA LIVSFORSIKRINGSELSKAPET HYGEA MED TANKE PÅ FREMTIDEN

penger i kassa. Disse «tryllekunstene» med at noe forsvinner og kommer til syne igjen, har fått lingvisten og psykologen Claude Piron ved Genève-universitetet, til å sende WHO's generaldirektør et åpent brev, som jeg gir et sammendrag av nedenfor.

De internasjonale organisasjonene — mener forfatteren — lider av en sinnssykdom kalt Babel, som sluker en uhyre stor prosent av deres finansielle midler, til skade for den virksomheten de ble skapt for å drive. Eksempelvis har WHO på grunn av pengemangel avstått fra følgende prosjekter blant mange andre (offisielle dokumenter fra Verdens Helseorganisasjon, nr. 223, tillegg 5): Guinea, hygienisk utrustning av Conakry — 165 280 \$. Malaysia, attføring av fysisk funksjonshemmede (vanføre) — 130 500 \$. Burma, kamp mot spedalskhet — 83 000 \$. Den dominikanske republikk, arbeid for elementær hygiene — 26 000 \$. Brevet understreker at

«WHO ikke har råd til å bevilge 26 000 \$ for å skaffe friskt vann til befolkningen i et økonomisk dårlig stilt land, eller for å bygge ut et kloakknett der. Derimot ser den seg råd til å bruke 5 mill. dollar årlig på ren administrasjons- og møtevirksomhet.» Imidlertid er hygiene grunnlaget for den allmenne helsetilstanden, og vann utgjør den viktigste forutsetningen for hygiene . . .

Hvordan kan vi så spare de millionene som kastes bort på grunn av flerspråklighet, uten å favorisere noen nasjon språklig? Det finnes en løsning, og det er bevist i praksis at den er velegnet. Beklageligvis har hardnakkede fordommer hindret den i å komme til anvendelse regjeringene imellom. Det åpne brevet ber generaldirektøren studere den objektivt, med all nødvendig vitenskapelig strengt. Det finnes nemlig ikke-statlige organisasjoner som holder like internasjonale og tekniske møter som WHO's

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset

„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 37 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TOYENGT. 2, Oslo

generalforsamling, men som likevel ikke har en øre i språklige utgifter. Det DE gjør, måtte vel også de mellomstatlige organisasjonene kunne gjøre?

Deres løsning er det internasjonale språket Esperanto, som det er ti ganger så lett å beherske som et fremmed nasjonalspråk, og som gir bedre

kommunikasjonsmuligheter for mennesker fra forskjellige land. Brevet fortsetter: «Ved verdenskongressen for Esperanto, som finner sted 26. juli —2. august i år i København, vil De kunne overvære diskusjoner som er like internasjonale som på WHO's generalforsamling, men der utgiftene til oversetting og tolking beløper seg til null dollar og null cent (...). Ved det internasjonale sommeruniversitetet, som holdes i tilknytning til verdenskongressen, vil universitetslærere fra hele verden holde foredrag på Es-

peranto over emner fra sine fag. De vil se at Babel er overvunnet: terapien virker.»

Hvordan skal vi anvende den i praksis? Ved å vedta at om ti år skal Esperanto være eneste tillatte språk i de internasjonale organisasjonenes møter og dokumenter. En slik erklæring vil ved sin blotte eksistens bevirke at de berørte departementer organiserer undervisning i det internasjonale språket. De øvrige problemer løser seg selv fordi språket er så enkelt. Med støtte i en slik erklæring vil Esperanto raskt utbre seg over hele verden.

Forfatteren av det åpne brevet taler ut fra egen erfaring. Han har nemlig selv praktisert Esperanto i lengre tid. Ifølge ham er Babel en virkelig sykdom som hører inn under det sosial-psykiatriske faget: «BARE EN PSYKOPATOLOGIS FAKTOR KAN FORKLARE AT MENNESKER SOM STÅR OVERFOR ET PROBLEM MED VIKTIGE MENNESKELIGE OG FINANSIELLE KONSEKVENSER, IKKE EN GANG ER VILLIGE TIL Å OVERVEIE EN LØSNING DET ER LETT Å KONTROLLERE HENSIKTMESSIGHETEN AV.» Og han konkluderer: «I en verden hvor sykdom gjør så mange mennesker uføre, er det nødvendig å prioritere de praktiske tiltakene på stedet, og legge mindre vekt på administrasjons- og møtevirksomhet.»

Det var en tid da diskusjonene om Esperanto svevde i de høyere teoretiske sfærer. Utviklingen av internasjonalt samkvem har endret dette. I dag er det spørsmål om helse eller lidelse, syn eller blindhet for millioner av mennesker. Den offentlige mening bør kreve at de ansvarlige for helsefremmende tiltak i verden, ikke skal forkaste løsningen Esperanto uten noensinne å ha undersøkt den. Forhåpentlig vil disse ansvarlige være i stand til å redde seg ut av sin mentaltale blindhet, og forhåpentligvis vil de våge å rette blikket mot alle kjennsgjæringer ved problemet og alle mulige løsninger.

*

FILM

«DEN ROSA PANTEREN VÅKNER IGEN»

Det er to britiske filmskuespillere som i den siste menneskealder har briljert når det gjelder maskering, og det er Alec Guinness og Peter Sellers. Alec Guinness spilte ved en anledning hele syv roller i en og samme film, og skapte en strålende serie komedier, samtidig som han i seriøse forestillinger viste at han også kunne spille på de svarte tangentene. Det er ikke å forkleine Peter Sellers å si at han ikke er av Guinness-format men at han tilhører den samme genren når det gjelder komedier. Vi har sett ham i en rekke kriminalkomedier, og han har etterhånden skapt en herlig skikkelse i inspektør Cluseau, en fransk politimann som i klønehet overskrider alt — han kan omtrent ikke ta et skritt uten å snuble i sine egne ben. At han stadig blir budsendt for å løse større kriminalgåter gir ham god anledning til å finne opp varianter av snubletemaet. For de litt sprogkyndige er det også en fest å høre ham radbrekke det engelske sproget.

En eller annen har sagt at det i virkeligheten bare finnes syv urvitser, og at all humor er bygget over disse syv kardinalspøkene. Vi er ikke så systematiske at vi kan gå god for dette — visse norske filmer tyder på at antallet er meget mindre, og selv rutinerte komedianter må av og til ty til gjentagelser for å holde det gående. Så også Sellers her — litt for ofte

aner vi hva som vil skje, og noen ganger vet vi med sikkerhet at nå kommer — DEN igjen, og nå får vi se DEN også, og DEN — gode gamle travere fra mange tidligere filmer. Men det er fart over Sellers' kriminalkomedier, mange fikse påfunn og hundre prosent ren underholdning. Det siste teller — idag.

For en som med litt lunken entusiasme har vært kinogjenger i mange år er det etter hvert blitt slik at det er den rene uskyldige lattervekkende underholdningen han savner mest. Kanskje det ligger litt mental feighet i dette, at han synes seriøse, artistiske dyptloddende filmer blir tung kost iblant, kanskje skyldes det også en aversjon mot overdriften av vold, kanskje en viss frykt for at all den volden vi ser på film i lengden ikke virker opprørende og engasjerende — slik det er ment i utpreget tendensfilmer — men tvert om sløvende, slik at vi forlater kinoen og tenker at verden kan vel ikke bli anderledes. Det kan den muligens ikke, og hver enkelt av oss har vel liten utsikt til å lykkes som verdensreformatorer, men er vi ikke forpliktet til å holde ilden ved like i oss allikevel?

Dette er betraktninger som ligger langt fra Peter Sellers og den rosa panteren. Om den er det egentlig bare å si at den er helt gjennom morsom, ukomplisert, påhittig og lattervekkende. Det er ikke dårlig bare det. Den henvender seg til alle aldersklasser — hvor meget underholdning idag er så vidtfnavnende?

PER BANG

Mars

Den 3/3

ASKEONSDAG

Loppemarked

St. Sunniva Skoles Foreldreråd arrangerer på nytt loppemarked i dagene 27.—28. mars og trenger løpper for salg. ALT ER BRUKBART! Benytt anledningen til å rydde i kott og skap og ring:

Fru Unni Bekken, tlf. 20 53 71,
eller:

Fru Inger Urving, tlf. 60 73 41
så vil loppene bli hentet hos Dem.

VI TRENGER OG HAPER PÅ
ST. OLAV's leseres støtte og velvilje.

PÅ FORHAND TAKK!

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 60 pr. år.
Kr. 30 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 70.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.